

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pauli Segneri Societatis Jesu Brevis Vitæ Historia
cum ejusdem Concordia Quietis & Laboris in Oratione,
Expositione in Psalmum Miserere, Considerationibus de
Inferno, Expositione Cantici ...**

Massei, Giuseppe

AUGUSTÆ Vindel. & DILINGÆ, 1707

VD18 12383155

Et exultavit spiritus meus in Deo Salutari meo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47773](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47773)

& abjectissimis, mitti eum, cui non tantum congenita est Dominatio, sed intima, sed à nullo penitus pendens, non autem, qualis Angelorum est, done accepta! Enimverò fieri tantum opus non potuit sine summa violentia: cujus autem? amoris infiniti. Mirum proinde non est, quòd Virgo contemplans excessus abjectionis tam profundæ prorumperet in hos clamores *Magnificat Anima mea Dominum*. Si homo tunc dignus est tanto majoris fieri, quò magis se abjicit, quanto dignior erit DEUS?

Et exultavit spiritus meus in DEO Salutari meo.

I.

CONSIDERA, æquissimum esse ut Magnificetur à nobis DEUS mediis omnibus nostris facultatibus tam intimis, quàm externis; cum nunquam, ne à longè quidem, tam multas habere possimus, ut ad finem istum sufficiant: *Benedicentes DEUM, exaltate illum quantum potestis, major est enim omni laude. Exaltantes eum replemini virtute.* Non ita se habet Exultatio in DEO: hæc enim à nobis exerceri non potest, nisi in recessu nostri intimo, dum penitus in illo absorpti sumus; *Exultavit cor eorum in Domino.* Hinc ad sociam nobis operam in hac magnificatione jungendam facilè possumus invitare quemlibet, quemlibet incitare. *Magnificate Dominum mecum, & exaltemus nomen ejus in idipsum.* Neminem tamen invitare possumus, ut partem & ipse habere velit in exultatione, quâ gaudemus. *In gaudio ejus non miscebitur extraneus.* Qui hoc in se desiderat, necesse est ut ipse se præparet ad illud experiendum.

Hoc

Hoc ita posito, tu mox intelliges causam, ob quam Virgo, cum egit de magnificando DEO, dixit, quod magnificet illum operâ Animæ. *Magnificat Anima mea Dominum.* Quando egit de Exultatione, quâ Exultavit in DEO, quod exultarit in DEO operâ Spiritûs: *Et exultavit Spiritus meus in DEO salutari meo.* Quid autem? An fortassis anima & spiritus non sunt una eademque res? Sunt una & eadem naturâ, sunt tamen officiis distinctæ. Anima Spiritus est, Spiritus Anima est; hoc omnes novimus. Anima tamen Anima dicitur, quando illas obit functiones, quæ corpus spectant, quales sunt, tribuere illi vitam, illud vegetare, illo ad actiones tuas proprias uti. Spiritus autem dicitur, quando sine respectu ad corpus, ut in se, quasi se solâ consideratur. *Unus, & idem Spiritus, & ad se ipsum Spiritus dicitur, & ad corpus Anima.* Ita S. Augustino placuit in hoc Canticum Magnificat. Quando igitur Virgo egit de magnificando DEO, Spiritui suo dedit nomen Animæ, quia ad magnificationem ejusmodi utebatur operâ etiam corporis tot vocibus laudis, ad quam excitavit hocce suo Canticò, quod totius Mundi auribus præcinuit. Quando egit de exultatione in DEO, è diverso Animæ tribuit nomen Spiritûs; ejusmodi enim exultatio manebat in ipsâ, nota ipsi uni; alius nemo illam sibi imaginari, nedum capere poterat.

Expresit quidem illa Magnificationem verbo temporis præsentis, exultationem autem verbo temporis præteriti, *Magnificat Anima mea, Exultavit Spiritus meus;* quia ab exultatione profundissima, quâ exultavit Spiritus Virginis momento, quo Verbum Carnem ejus in utero induit, provenit, ut idem Spiritus subinde non contentus operari modo, qui Spiritui proprius est, progrediretur tanquam

Anima ad ipsam etiam linguam DEI laude occupandam. Nostine quam ob causam tu DEUM tam parum magnifices? non ob aliam, quàm quia in DEO parum exultas. Scrutare tantisper interiora tua, & attende, quæ sint tua gaudia, siquæ sentis; sùntne sensilia tantùm, an spiritualia? quin imò in solo spiritu difficile tibi est illa invenire. Id agis & cupis, ut spiritus in te semper operetur tanquam Anima, indulgendo semper sensibus quidquid concupiscunt; non operaris unquam tanquam spiritus, negando ipsis ad quod anhelant. Quid igitur mirum, si destitueris solatiis spiritus? Spiritus non potest unquam verè exultare nisi in DEO, tunc autem solùm exultat in DEO, cùm operatur tanquam spiritus. Necessè igitur est, ut tu procures in te ipso hanc Animæ à spiritu divisionem, quæ tam est exquisita. Sed quis illam efficiet? Idem qui illam effecit in Virgine, sermo DEI ritè conceptus: *Vivus est Sermo DEI & efficax, pertingens usque ad divisionem Anima, ac Spiritus.* Altè in Animum demitte Axiomata Fidei, in quibus totus DEI Sermo consistit; & ecce, factam confestim in te, quam diximus, divisionem. Quanto siquidem Spiritus tuus ampliùs desiderabit operari cum DEO suo ut Spiritus, transformando se in ipsum quàm perfectè potest ut ipso fruatur, tanto minùs volet operari cum suo corpore ut Anima, præterquam quantum illud coget impendere se DEI causâ quantum uspiam potest.

Hebr. 4.
v. 12.

II.

2.2. q. 28. art. 1. **C**onsidera, Gaudij spiritualis fontes esse geminos, illos ipsos quos ei S. Thomas attribuit. Unus est illud bonum, quod in DEO ipso tam nullis limitibus clausum est: alter

alter est bonum, quod ex DEO in nos proficiscitur. Horum gaudiorum primum naturâ suâ semper majus est, quia est de bono summo, nullis usquam terminis clauso, & nunquam deficiente. Hinc est quòd Spiritus DEI amore captus, bono hoc semper plenè perfectèque gaudere potest. Alterum naturâ suâ semper minus est, quia est de bono finito & limitato, etsi nonnunquam spiritui magis sensibile videri possit, cum sit de bono, cujus & ipse particeps esse possit. Certum saltem est, quod primum istorum gaudiorum, tanquam nobilius præcedere semper debeat, alterum verò subsequi. Et en quàm præclare totum hoc & admirabiliter explicent verba Virginis. *Exultavit Spiritus meus in DEO salutari meo*; dum dixit, *in DEO*, indicavit primum fontem gaudij, quo fuit cumulata; dum dein addidit *salutari meo*, indicavit nobis secundum. Primus fons erat DEUS in se ipso consideratus, sine ullo ad Creaturas respectu, & ad hunc designandum dixit, *in DEO*. Alter erat idemmet DEUS, sed factus DEUS salutis in assumendo homine: & ad hunc exprimendum subjunxit *salutari meo*. Sicut igitur ex omni numero purarum Creaturarum nulla fuit, quæ clariùs cognosceret, quale sit illud bonum, quo DEUS se ipso plenus est, nulla in quam plus de eodem bono dimanaret, sic quis capere etiam potest gaudium illud, quod ex utroque hoc fonte conjuncto profluxit in Spiritum Mariæ? Fuit gaudium illi simillimum, quo Beati in Cælo fruuntur; unde etiam vides, quòd illam confestim impulerit ad agendum quod ipsi faciunt, nimirum *Psal. 149. v. 5.*
ad exultandum: *Exultabunt Sancti in gloria.*

Quando Sancti in terris homines attento mentis obtutu contemplantur DEUM factum hominem verè gaudent, sed non exultant, semper enim illum vident sub velo: hinc

lo: hinc est quod quantum parte unâ se oblectant, tanto parte alterâ simul se affligunt. Cuperent revelata facie illud intueri, quod nunquam nisi sub nube & velo vident. Sed huic eorum desiderio nimium quantum adversantur sensuum facultates. Atque ita admirationis & amoris vi, succensi desiderio sensus hos deserendi, pro eo quod quiescant in eo quod vident, anhelant potius ad illud quod non vident, idque tam ardentem, ut à se nonnunquam exeant vehementissima ecstasi, quod non fieret, si haberent in se bonum illud immensum, quod exeundo à se quarunt extra se. Non ita se res habuit cum Virgine. Videbat enim, se illud habere intra se, & idcirco opus non fuit illi per ecstasim ire extra se. Beati Cælites, quando suis denuo vestientur corporibus, an & ipsi forsitan rapiuntur in ecstasim ut DEUM videant? Nequaquam. Ratio autem est, quia illud lumen, quod eis vim tribuit ad videndum, ut nullam habet cum sensibus connexionem, ita etiam eos liberos relinquit ad suas functiones. Nunc observa, ita rem se habuisse cum Maria. Plurimum verisimilitudinis habet opinio, quæ docet, ipsam dum protulit expectatissimas illas voces, *Ecce Ancilla Domini fiat mihi secundum Verbum tuum*; vidisse sine velo DEUM descendentem in uterum suum ad humanos artus assumendos: idcirco sicut ad hoc non potuit non adjuvari vi alicujus luminis, quod lumini gloria non esset absumile, ita nec à sensibus alienata, aut ecstasim passa est: sed viso DEO aliud non fecit, quàm ut exultaret confestim non in se, sed in ipso, eâ prorsus ratione, quâ exultant Beati Cælites ad primum illum obtutum beatificum, quem in DEO figunt: *Exultavit Spiritus meus in DEO salutari meo*. Neque dixeris, simili exultatione gavisum quoque Davidem Regem, quando hoc ipsum DEI huma-

humanam carnem induti Myſterium velatum intuitus eſt. David ſiquidem, ſi bene verba ejus perpendimus, exultavit quidem ad ipſum, ſed non in ipſo: *Cor meum, & caro mea exultaverunt in DEUM vivum: in DEUM dixit, non in DEO.* Siquidem, ut doctè explicavit Hugo, *exultavit in ſpe, non exultavit in re.* Et hinc non ſolus tunc Spiritus, ſed & ſenſus exultârunt, *Cor & caro:* exultavit enim David ad DEUM, qualis media cognitione ænigmatica cognofci ab hominibus poteſt ſuo adhuc corpore circumdatis, ſed non in DEO, & in DEO, qualis *facie ad faciem* à Sanctis videtur in cælo. Quantum igitur par eſt te gratulari Virgini Matri illam exultationem, quæ ipſi obtigit: exultationem, cui ſimilem nulla unquam pura creatura, dum adhuc mortales ſuas exuvias circumtulit, experta eſt. Si tibi mortali hac in vita exultationem ſimilem ſperare fas non eſt, ora ſaltem Virginem, ut tali beata quondam in patria ejus precibus gaudere tibi contingat.

III.

CONſidera non ſoli Virgini, ſed toti ad eò humano generi Verbum factum eſſe DEUM ſalutis. Cuncti hoc credimus: & tamen ipſa hoc ita ſibi proprium fecit, ut illud non reſpiceret, niſi ut ſalutare ſuum. *Exultavit Spiritus meus in DEO ſalutari meo.* An ſine ratione hoc ita prolatum ab ipſa exiſtimabimus?

Inprimis illa ſic exemplo docuit, quid par ſit facere Fidelium quemlibet. Nemo non rectè credentium ut certiffimum tenere debet, Chriſtum veniſſe ut pro omnibus hominibus moreretur: *Dedit redemptionem ſemetipſum pro omnibus.* Huic tamen tanto beneficio par eſt reſpondere quem-

quemlibet haud secus, ac si pro uno ac solo ipso venisset. Nec est periculum, nequis in hoc quoquo modo fallatur. Ita venit pro omnibus Christus, sicut pro uno; ita pro uno, sicut pro omnibus.

Accedit, quòd, si Christus in Mundum venit pro omnibus, simul tamen Virginem à cunctis ita distinxerit, ut, si S. Bernardino assentimur, ille magis illius unius causâ venerit, quàm reliquorum simul omnium Patriarcharum, Prophetarum, Martyrum, Apostolorum, Anachoretarum, aliorumque quorumcunque Electorum. Hoc autem posito, quomodo non illum Virgo appellaret Salvatore suum, suum Servatorem, qui si fingamus debuisse amittere aut ipsam, aut amittere ceteros ad unum omnes, elegeret potius facere jacturam ceterorum omnino omnium, quàm ipsius unius?

Tandem citra omnem ambiguitatem Virgo Christum suum dicere potuit, quia vera ipsius proles fuit. Omnis mater, quis dubitet? suum potest dicere filium, quem genuit. Sed quæ Mater jure majori quàm Maria? Matres aliæ sic filios suos generant, & esse ipsis tribuunt, ut fateri cogantur plus illos à patribus accepisse. Non ita Virgo.

Neque enim Filius ejus patrem in terris habuit, habuit solam Matrem: atque ita, si carnem spectemus, totus Mariæ fuisse dici potest. Deinde matres aliæ sicut ante quàm filios suos generent, eos non cognoscunt, sic quoscunque demum generent, eos casu quodammodo & cæco modo formare dici possunt. Et tamen illos suos dicunt. Quanto igitur magis Virgo Filium suum dicere potuit, quem certo consilio concepit? Scimus omnes, quis ea de re nuntius ab Angelo prius ipsi allatus sit. Et sic illa per prævium hunc nuntium non didicit tantum, quis esset, cui vitam se daturam

turam promittebat, sed illum insuper dilexit, aliis antehabuit, solum illum voluit, conchæ instar, quæ soli ipsi, tanquam cælesti rori castum aperiendo sinum promittebat insuper, quòd omni omnino alteri clausum esset servatura. Quòd cum ita sit, an non majori, quàm mater quælibet, jure suum dicere potuit, quem magis ipsa suum voluit? Prò quantum igitur dicere Virgo voluit cum dixit: *Exultavit Spiritus meus in DEO salutari meo.* Meo dum dixit, suavissimum quod poterat dixit; illud enim dixit, quod efficacius posset exprimere amorem DEI erga ipsam, amorem ipsius erga DEUM, & nexum illum naturalem, quo mutuus iste amor nitebatur.

Jam si DEUS, qui erat DEUS salutis, tot modis ipsius erat, quis nobis igitur explicabit, quanto plus ceteris omnibus ab eo acceperit? Fuit illi JESUS Servator modo quàm fieri potuit perfectissimo; si enim hic servavit ac liberavit alios à malo postquam illud incurrerant, Mariam servavit è diverso faciendo ne incurreret. Nec isto contentus, quid non bonorum subinde in eam contulit? satis sit dixisse, quòd nunquam destiterit ipsam implere gratiis, donec plenam videret omni possibili genere plenitudinis; plenam inquam pro se, plenam pro aliis, & plenam supra alios omnes: plenam pro se plenitudine sufficiente; pro aliis plenitudine superabundante, & supra alios plenitudine omnem modum excedente. *In plenitudine Sanctorum de-
tentio mea.*

Adverte tamen ad tuum profectum, Virginem non exultasse in *Salute* in se collata, exultasse in *salutari*, seu dante; ut disceres, non oportere te unquam complacere tibi in donis à DEO in te collatis, sed in ipso solo DEO. Si complaces tibi in donis, nunquam verè exultare poteris;

C

id

id enim facis, quod quivis alius in terris peccator. Si complaces tibi in solo DEO, non poteris non exultare, id enim agis, quod Beati in Cælo nunquam non agunt.

Quia respexit humilitatem Ancilla sua

L

CONsidera, quòd si quis opacam illam nubem, quæ solaribus radiis rectà percussa in se exprimit Parelion, interrogaret; unde in ipsa existat tanta pulchritudo, ut in hac ipsi propemodum Soli vix aliquid concedat? responsura esset, si sensu esset prædita, non aliunde eam pulchritudinem derivatam, quàm quòd amabili ipsam obtutu sol respexerit: *Quia respexit*: eaque causâ cum aliud ipsa in se non agnoscat, nisi congenitam sibi vilitatem, omnem è splendoribus à se tanta copia sparsis redundantem gloriam in unum Solem refunderet. En figuram illius gratitudinis, quâ erga DEUM sanctissima ejus Mater usa est, quando verba hæc omnia conjunxit: *Magnificat anima mea Dominum; & exultavit Spiritus meus in DEO salutari suo, quia respexit humilitatem Ancilla sua*: dixit nimirum, multum enim vero esse, in quo ipsa magnificaret DEUM, & in quo exultaret: hoc tamen quidquid, & quantumcunque esset, ipsi illi se debere, qui pro sua inæstimabili bonitate respicere ipsam dignatus esset: *Quia respexit*. Verum est, non dixisse, quòd ipsam, bene tamen quòd humilitatem ipsius respicere dignatus sit, *respexit humilitatem Ancilla sua*: ut ostenderet, nihil in se esse quòd respici mereretur; cum ad eò omnis boni inops esset.

Sentit se quis affici erga illos, in quos obratum desigit
ob do-